

מסורת הש"ס

(א) [בס"מ]: דיכאל, (ב) שנת קבל: יצמות קב. גיטין לו: מ"ק טו: א, ע"ז כח, (ד) ז"ל ולא, (ה) ר"ש, ו' ונש"ד ד"ה ופ"ן, ו' ונ"י מ"ח זמ"ח, י"ד ד"ה דיקא נ"ן,

תורה אור השלם

1. כי בצל החקמה בצל הכסף ויתרון דעת החקמה תורה בעליה: קהלת ז' י' קהלת ז' י'

הגהות הב"ח

(א) גמ' מאי מקמייה נשלה מלמיה ונשדויהו קמיה ונייהט ובי הא דרב הוה צריי לדיי כ"י שלמייה למלמיה ורשי קמיה ורשי אמר: (ב) שם ולקרייהו צ"י קיני בפרשת דרכים עד תריסר יתי שנת לבתר הכי נפקיהו ומקליהו: (א) שם גומתא דהדגה ואתאי ועוד: (ד) שם אי מנריכנא מאי אמרה ליה אישבע ליה לאלהא דישראל דלא מגליה אשתבע ליה לגליה גליה ליה נפק דרשה כ"י לאלהא דישראל הוא דלא מגליה הא לעמא ישרא מנליה: (ה) שם למעוטי מאי לאו כ"ל ומי מאי נמקח: (ו) רש"י ד"ה ור' יוחנן כ"י נמקת ע"ז. ו' צ"ב ע"ש דף כ"ב ע"ז: (ח) תוס' ד"ה ה"י וכו' מנשי צמריי אחד ט' ה"ג מסתברא שליט נשאר במסקנא וצ"ב אהב נמי י"ט ה"ג מסתברא:

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

פד.

עין משפט
נר מצוה

עה א מ"י פ"ב מהל' שנת הלכה ה סגנו לאון סה טו"ע א"ח ס"י שנת סע"ף ג:

לעוי רש"י

פשוט"י. ש. חלדה. בני"ל [פניני"ל]. נזה של כנף או זנב. פשוט"י. מעד. אישורגלו"ן. דלקת שקדים. ברו"ן מלני"ט. דלקת שקדים מוגלתית.

רבינו הנאל

ועוד א"ר מתיא בן חרש החושש בפיו מטילין לו סם בשבת מפני שהוא ספק נפשות וכל ספק נפשות דוחה את השבת. ר' יוחנן חש בצפדינא, פ"י כאב השיניים, עבדא ליה ההיא מטרוניתא סמא יום חמישי ועבר שבת, א"ל בשבת מאי, אמרה ליה לא צריכת, ואי איצטריכנא מאי, אמרה ליה אישבע לי דלא מגליה, אישבע לה אלהי ישראל לא מגלינא, והוה נקיש בליביה בשעת שבתו ודעמו ישראל מגלינא. ובתו אדודעא ליה, אודעא הוא דלא הוה לך שבתו אלא דלא מגלינא לאלהי ישראל. אבל מגלינא לעמו ישראל. א"ל ר' חייא בר אבא לר' יוחנן כמאן כר' מתיא בן חרש דשרי להטיל סם בפיו בשבת. א"ל ר' יוחנן בהחושש בפיו מטילין לו סם בשבת דברי הכל היא ולא באחרת שחולקין. נימא מטייע ליה לר' יוחנן הא דתייא מי איתווי ירקון מאכילין אותו בשר חמור, מי שנשכו כלב מאכילין אותו מחצר כבד שלו, והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת דברי ר' מתיא בן חרש, וחכ"א באלו אין בהן משום רפואה, באלו לאו למעוטי סם, דסם אית ביה רפואה, ורחי לא למעוטי הקות הדם לסרוני. ולא עמדה.

הבי נמי מסתברא שלשה דברים בו. ריב"א ל"ג הכי נמי מסתברא אלף הכי גריס תא שמע שלשה דברים משום דמאי אולמיה דהא מהא דלמיית כזר ונראה לי דשפיר מייתי דברייתא קמייתא לא מייתי צה מקץ דם לסרוני ולהכי הוה דוחק הא דמוקמינן למעוטי מקץ דם לסרוני מה שלא הוזכר בה

אלף מהא מיימי שפיר מאי לאו צאלו אחרתי דסיפא דסליק מינה קאי ולמעוטי מקץ דם לסרוני דקא תני רישא ואי (שמא) משום דכלל דומתא נשאר הכי נמי מסתברא שציל זה אין למוחקו דצפרק קמא דקידושין (כו): ג' גבי מעשה (ח) צמדוני (אחד) יש הכי נמי (י) [מסתברא] שאינו נשאר צפרק אהב (צבא מליעא ד' מו): י' יש [ג"כ] הכי נמי מסתברא שאינו נשאר צשמעתא דמטבע אין נעשה חליפין לפירוט רש"י: אלף

צבאות אמן סלה ונשלחיהו למאניה ולקבריהו בי קברי (ט) עד תריסר ירחי שתא ונפקיהו ונקליהו בתנורא ונבדרינהו לקטמיה אפרשת דרכים והגך תריסר ירחי שתא כי שתי מוא לא לישתי אלא גבובתא דנחשא דילמא הוי בבואה דשירא וליסתכן כי הא (א) דאבא בר מרתא הוא אבא בר מניומי עבדא ליה אימיה גובתא דדהבא (ב) ועוד אמר (ר) מתיא: *ר' יוחנן חש (א) בצפדינא אזל גבה דההיא מטרוניתא עבדא ליה מלחא חמשא ומעלי שבתא אמר לה בשבת מאי אמרה ליה לא צריכת אי מצטריכנא מאי אמרה ליה אישבע לי (ב) דלא מגליה אישבע לאלהא דישראל לא מגלינא נפק דרשה בפרקא והא אישבע לה לאלהא דישראל לא מגלינא הא לעמו ישראל מגלינא והא איכא חלול השם דמגלי לה מעיקרא מאי עבדא ליה אמר רב אחא בריה דרב אמר מי שאור שמן זית ומלח רב י"מר אמר שאור גופיה שמן זית ומלח רב אשי אמר משחא דגדפא דאוואזא אמר אב"י אנא עבדי לכולהו ולא איתסאי עד דאמר לי ההוא טייעא אייתי קשייתא דיתא דלא מלו תילתא וקלינהו בגורא אמרא חדתא ואדריבך דהרסנא ומאי סימניה כד רמי מידי בכביה ואתא דמא מבי דרי רבי יוחנן כי חש בצפדינא עבד הכי בשבתא ואיתסי ורבי יוחנן היכי עביד הכי אמר ר"ג בר יצחק שאני צפדינא הואיל ומתחיל בפה וגומר בבני מעיים אמר ליה רב חייא בר אבא לר' יוחנן כמאן כר' מתיא בן חרש דאמר בפיו מטילין לו סם בשבת א"ל שאני אומר בוו ולא באחרת לימא מטייע ליה מי שאחוז ירקון מאכילין אותו בשר חמור מי שנשכו כלב שומה מאכילין אותו מחצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת דברי ר' מתיא בן חרש וחכ"א באילו אין בהם משום רפואה באלו למעוטי מאי (ב) מאי לאו למעוטי סם לא למעוטי מקיזין דם לסרוני ה"ג מסתברא דתניא שלשה דברים א"ר ישמעאל בר' יוסי ששמע משום רבי מתיא בן חרש מקיזין דם לסרוני בשבת ומי שנשכו כלב שומה מאכילין אותו מחצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת וחכ"א באילו אין בהן משום רפואה באילו למעוטי מאי לאו אתרתי בתרייתא ולמעוטי דרישא לא אתרתי (ב) דרישא קמייתא ולמעוטי דסיפא תא

למקטליה בדבר הנורק תניא כוותיה דשמואל כשהורגין אותו אין הורגין אותו אלא בדבר הנורק דחייף ביה מסתכן דנכית ליה מיית דחייף ביה מסתכן מאי תקנתיה נישלח מאניה (ב) ונירהיט רב הונא בריה דרב יהושע חף ביה חד מינייהו בשוקא שלחינהו למאניה ורהיט אמר קיימתי בעצמי (א) החכמה תחיה בעליה דנכית ליה מיית מאי תקנתיה אמר אב"י נתיי משכא דאפא דדירא (ב) וניכתוב עליה אנא פלניא בר פלניא אמשכא דאפא דירא כתיבנא עלך כנתי כנתי קלירום ואמרי לה קנדי קנדי קלירום יה יה ה'

למקטליה בדבר הנורק תניא כוותיה דשמואל כשהורגין אותו אין הורגין אותו אלא בדבר הנורק דחייף ביה מסתכן דנכית ליה מיית דחייף ביה מסתכן מאי תקנתיה נישלח מאניה (ב) ונירהיט רב הונא בריה דרב יהושע חף ביה חד מינייהו בשוקא שלחינהו למאניה ורהיט אמר קיימתי בעצמי (א) החכמה תחיה בעליה דנכית ליה מיית מאי תקנתיה אמר אב"י נתיי משכא דאפא דדירא (ב) וניכתוב עליה אנא פלניא בר פלניא אמשכא דאפא דירא כתיבנא עלך כנתי כנתי קלירום ואמרי לה קנדי קנדי קלירום יה יה ה' צבאות אמן סלה ונשלחיהו למאניה ולקבריהו בי קברי (ט) עד תריסר ירחי שתא ונפקיהו ונקליהו בתנורא ונבדרינהו לקטמיה אפרשת דרכים והגך תריסר ירחי שתא כי שתי מוא לא לישתי אלא גבובתא דנחשא דילמא הוי בבואה דשירא וליסתכן כי הא (א) דאבא בר מרתא הוא אבא בר מניומי עבדא ליה אימיה גובתא דדהבא (ב) ועוד אמר (ר) מתיא: *ר' יוחנן חש (א) בצפדינא אזל גבה דההיא מטרוניתא עבדא ליה מלחא חמשא ומעלי שבתא אמר לה בשבת מאי אמרה ליה לא צריכת אי מצטריכנא מאי אמרה ליה אישבע לי (ב) דלא מגליה אישבע לאלהא דישראל לא מגלינא נפק דרשה בפרקא והא אישבע לה לאלהא דישראל לא מגלינא הא לעמו ישראל מגלינא והא איכא חלול השם דמגלי לה מעיקרא מאי עבדא ליה אמר רב אחא בריה דרב אמר מי שאור שמן זית ומלח רב י"מר אמר שאור גופיה שמן זית ומלח רב אשי אמר משחא דגדפא דאוואזא אמר אב"י אנא עבדי לכולהו ולא איתסאי עד דאמר לי ההוא טייעא אייתי קשייתא דיתא דלא מלו תילתא וקלינהו בגורא אמרא חדתא ואדריבך דהרסנא ומאי סימניה כד רמי מידי בכביה ואתא דמא מבי דרי רבי יוחנן כי חש בצפדינא עבד הכי בשבתא ואיתסי ורבי יוחנן היכי עביד הכי אמר ר"ג בר יצחק שאני צפדינא הואיל ומתחיל בפה וגומר בבני מעיים אמר ליה רב חייא בר אבא לר' יוחנן כמאן כר' מתיא בן חרש דאמר בפיו מטילין לו סם בשבת א"ל שאני אומר בוו ולא באחרת לימא מטייע ליה מי שאחוז ירקון מאכילין אותו בשר חמור מי שנשכו כלב שומה מאכילין אותו מחצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת דברי ר' מתיא בן חרש וחכ"א באילו אין בהם משום רפואה באלו למעוטי מאי (ב) מאי לאו למעוטי סם לא למעוטי מקיזין דם לסרוני ה"ג מסתברא דתניא שלשה דברים א"ר ישמעאל בר' יוסי ששמע משום רבי מתיא בן חרש מקיזין דם לסרוני בשבת ומי שנשכו כלב שומה מאכילין אותו מחצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת וחכ"א באילו אין בהן משום רפואה באילו למעוטי מאי לאו אתרתי בתרייתא ולמעוטי דרישא לא אתרתי (ב) דרישא קמייתא ולמעוטי דסיפא תא

כלב שומה מאכילין אותו מחצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת ותכמים אומרים למעוטי מאי לאו אחרתי צמרייתא ולמעוטי דרישא לא אחרתי דרישא ולמעוטי דסיפא: מ"ט